



РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

# **ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2016. ГОДИНУ**

## САДРЖАЈ:

|                                                                       |           |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ.....</b>                         | <b>2</b>  |
| <b>2. УВОДНИ ДЕО.....</b>                                             | <b>2</b>  |
| <b>3. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА.....</b>                           | <b>3</b>  |
| 3.1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА                                       | 4         |
| 3.2. ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ                                                | 8         |
| 3.3. ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА                                      | 9         |
| 3.4. САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА                                       | 10        |
| <b>4. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГА.....</b>               | <b>16</b> |
| <b>5. КОРИСНИЦИ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА.....</b>                          | <b>19</b> |
| 5.1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА НА ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ | 19        |
| 5.2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА                          | 21        |
| <b>6. СТРУЧНИ РАД.....</b>                                            | <b>22</b> |
| <b>7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА.....</b>                                    | <b>25</b> |



## 1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ

**ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД**

**Место:** Сремска Каменица

**Година оснивања:** 2014.

**Директор:** Ивана Копривица

**Е-маил:** [cpsuns@cpsuns.rs](mailto:cpsuns@cpsuns.rs)

**Адреса:** Дечје село 1, 21208 Сремска Каменица

**Телефон/факс:** 021/301-05-63, 021/461-171

## 2. УВОДНИ ДЕО

**ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД** (у даљем тексту: Центар или ЦПСУ НС) је основан Одлуком о оснивању Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад („Службени лист АПВ“, број 6/2014) од 19. фебруара, 2014. године, за територију Јужнобачког, Сремског и Средњебанатског управног округа.

Центар је основан ради пружања услуга процене и саветовања будућих хранитеља и усвојитеља, пружања подршке хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима, као и обављања других послова. Оснивач Центра је Влада Аутономне Покрајине Војводине.

Законом о социјалној заштити („Службени гласник РС“, број 24/11) дефинисан је Центар за породични смештај и усвојење (чл. 130-133.) као установа социјалне заштите, његове надлежности и функционисање. Такође, делатност Центра је дефинисана у Правилнику о хранитељству («Службени гласник РС» бр.36/08) и у Одлуци о мрежи установа социјалне заштите за смештај корисника («Службени гласник РС», бр. 51/2008).

Оснивањем и радом Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, као прве установе овог типа у АП Војводини, директно се доприноси остваривању најважнијих реформских циљева зацртаних стратешким документима Републике Србије, којима се трасира развој услуга, мера и облика заштите деце и старијих, где се приоритет даје развоју алтернативних облика у односу на институционалну заштиту, као и обезбеђивању једнаких шанси за све.

У оснивању Центра кориштена су искуства других центара за породични смештај у Републици Србији (у Београду, Нишу, Крагујевцу и Ћуприји), као и добре праксе других земаља, у складу са стандардима Европске уније.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад користи просторије Дечијег села „Др. Милорад Павловић“ у Сремској Каменици, у кући број 1, на адреси Дечје село 1.

Због актуелне Покрајинске уредбе о максималном броју запослених у систему Аутономне Покрајине Војводине („Сл. лист АПВ“, број 3/2016, измене-31/2016), Центар још увек нема пун капацитет запослених, односно број запослених у складу са Правилником о хранитељству, те због тога није у могућности да у пуном капацитету обавља основне делатности.

Средства за рад Центра у 2016. години, обезбеђена су покрајинском скупштинском одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2016. годину, на седници одржаној дана 29.12.2015. године („Службени лист АПВ“, број 54/2015) у оквиру раздела Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију у износу од **25.586.582,00 динара**. Од 21.јуна, 2016. године, Центар је у надлежности **Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова**, због организационих промена покрајинских органа управе након доношења Покрајинске скупштинске одлуке о изменама и допунама Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи („Службени лист АПВ“, број 37/2016).

### 3. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

Центар је иновативна установа у систему социјалне заштите у АП Војводини, усмерена на изградњу савремених приступа за заштиту корисника и остваривању њихове добити на хранитељству. С обзиром на то да је Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад први од планирана три у Војводини, и да је за сада једини основан у АП Војводини, било је важно да се јасно дефинишу визија и мисија Центра, као и да се поставе смернице за његов рад. У првој половини 2016. године израђен је Стратешки план рада установе за период 2016-2018. годину. Израдом Стратешког плана за период од три године, Центар је сагледао реалне могућности и на основу овог документа биће сачињени будући годишњи програми рада ове установе.

Стратешким планом дефинисана је:

**визија Центра:** друштво у којем свака особа у складу са својим потребама и личним потенцијалима има једнаке шансе за живот у подржавајућем породичном окружењу. Тежимо да постанемо установа која ће својом стручношћу, иновативношћу, квалитетом и креативношћу постати снажно упориште алтернативној породичној кризи, као и модел другима; и

**мисија Центра:** Јачањем алтернативне породице и приближавањем могућности одрастања и живљења у подржавајућем породичном окружењу, доприносимо остваривању пуних капацитета деце, младих, одраслих и старих без породичног старања у Јужнобачком, Сремском и Средњобанатском округу.

Такође, Центар је направио и Акциони план који садржи све активности планиране до краја 2016. године и током године активности су реализоване у складу са Акционим планом.

### 3.1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА

#### Организација рада установе:

Правилником о унутрашњој организацији и ситематизацији радних места Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, број: 110-2-1/2016 од 04.04.2016. године, који је измењен и још увек чека на сагласност Владе, дефинисано је да Центар има 14 запослених радника.

#### Запослени радници у ЦПСУ НС

| Радно место                         | Број запослених |
|-------------------------------------|-----------------|
| Руководећи кадар                    | 1               |
| Стручни радници                     | 9               |
| Административно-финансијски радници | 2               |
| Техничко особље (возач)             | 1               |
| Друго (спремачица)                  | 1               |
| <b>УКУПНО</b>                       | <b>14</b>       |

У Центру је обављање послова организовано као јединствен процес рада. Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад по свим прописаним стандардима **треба да има 48 запослених** како би несметано обављао своју делатност на региону за који је основан, међутим тај број је за нас тешко достижан с обзиром на околности у којима Центар ради.

Дана 30.06.2015. године потписан је Споразум о коришћењу објекта, између Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад и Установе за децу и омладину Дечје село „Др Милорад Павловић“ из Сремске Каменице, којим је Центру, на коришћење, уступљен објекат укупне површине од 148 м², у Сремској Каменици, Дечије Село 1, који је изграђен на катастарској парцели број 4037/1 К.О. Сремска Каменица и у Листу непокретности број 767 означен је као зграда број 14 – породична стамбена зграда. Простор који је првобитно био намењен смештају деце без адекватног родитељског старања је у периоду август – септембар, 2015. у потпуности је адаптиран и прилагођен потребама рада Центра. Набављен је неопходан намештај и адекватна опрема. Кућа број 1 сада одговара потребама за канцеларијским простором за актуелан број запослених.

Споразум о коришћењу простора који је потписан на период од годину дана са могућношћу његовог продужења истекао је 30.6.2016. године. Управни одбори обе установе су усвојили предлог о продужењу споразума о коришћењу објекта, али формално-правна процедура је још у току, јер се чека на сагласност Покрајинске владе.

Уколико се буде повећавао број запослених, Кућа број 1 неће бити довољна, јер не постоји слободан простор за организацију новог радног места за потенцијалног новог запосленог.

Ово је један од аргумената зашто је на позив Министарства рада, запошљавања, борачких и социјалних питања, Центар упутио 19.12.2016. године молбу за обезбеђивање средстава за изградњу објекта за потребе Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад.

Током 2016. године, обезбеђен је недостајући намештај, као и рачунарска опрема за рад запослених, лап топови и пројектори за реализацију едукација кандидата за хранитељство и усвојење, фото-апарат, фотокопир машина.

Висока школа здравства и социјалног рада Свете Елизабете, истурено одељење Мартин Лутер у Бачком Петровцу, са којом Центар има потписан споразум о сарадњи, донирала је један лап топ за рад Центра, у мају 2016. године.

Центар актуелно располаже са три возила, од чега су два возила Шкода Фабиа набављена у 2016. години. Средства за набавку једног возила обезбеђена су из буџета Аутономне покрајине Војводине у износу од 1.200.000,00 динара, а за набавку другог возила из буџета Града Новог Сада, такође у износу од 1.200.000,00 динара. Све ове активности су урађене према плану који је ЦПСУ НС поставио за 2016. годину.

### ***Делатности којима се установа бави:***

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД је установа социјалне заштите чија је делатност организовање, смештај корисника и пружање стручне помоћи хранитељској и усвојитељској породици којој је корисник поверен. На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама, прописи из области социјалне заштите и породичних односа.

Центар има својство правног лица, с правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом, Одлуком о оснивању и Статутом. У складу са Законом који уређује социјалну заштиту, Законом који уређује породичне односе и прописима донетим за њихово спровођење, Центар врши:

1. Припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља;
2. Пружа подршку хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима;
3. Извештава Центар за социјални рад (у даљем тексту: ЦСР) о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
4. Обавља друге послове у складу са законом и другим прописима.

Органи руковођења, управљања и надзора Центра јесу: директор, управни одбор и надзорни одбор, које именује и разрешава Покрајинска влада. Мандат органа руковођења, управљања и надзора Центра је четири године.

Центар обавља следеће послове:

- 1) популарисања и развоја хранитељства;
- 2) учешћа у процени опште подобности породица за хранитељство и припрему за хранитељство;
- 3) формирања регистра - базе података о хранитељству;
- 4) учешћа у избору хранитељске породице;
- 5) учешћа у планирању услуга и мера заштите на хранитељству;
- 6) праћења и увида у остваривање сврхе хранитељства;
- 7) подршке корисницима и хранитељским породицама;
- 8) учешћа у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге;

- 9) истраживања;
- 10) обуке професионалаца, хранитеља и усвојитеља;
- 11) учешћа у пројектним активностима;
- 12) израде и издавања стручне литературе;
- 13) информисања, промоције и организације конференција и семинара.

Програм рада Центра за 2016. годину, на основу члана 20. став 1. тачка 9. Статута Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад је донет 26.02.2016. од стране Управног одбора Центра. На њега је сагласност дала Покрајинска влада, а предложен је од стране директорке Центра, на основу члана 34. став 1. тачка 6. Статута.

#### **Услуге које установа пружа:**

Запослени у установи су у септембру 2015. године започели да пружају подршку постојећим хранитељским породицама из града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин и Сремски Карловци а у септембру 2016. године преузета је и територија општине Бачка Паланка, те запослени сада пружају подршку и хранитељским породицама из ове општине. Једино се едукације кандидата за хранитељство и усвојење, у договору са Покрајинским секретаријатом, као оснивачем, и центрима за социјални рад, реализују на територији за коју је Центар основан.

Услед немогућности даљег запошљавања запослени обилазе хранитељске породице на територији: **града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин и Сремски Карловци.** У септембру 2016. године потписан је протокол о сарадњи са Центром за социјални рад **Бачка Паланка** и преузет је рад са хранитељским породицама из ове општине. Центар је на тај начин преузео 28 хранитељских породица из Бачке Паланке и околних места.

У 2016. години Центар је наставио са промоцијом свог рада. Изграђен је препознатљив визуелни идентитет који је интегрисан на Интернет презентацију <http://www.cpsuns.rs> као и промотивни материјал. Мапирана је локација Центра на Интернет претраживачима и програму за навигацију Гугл Мапс. Остварена је сарадња са средствима јавног информисања у којима су објављени текстови о Центру. Промоција се континуирано обављала и током 2016. године (Дневник, РТВ, радио..).

Кроз програм, током 2016. године **Јавних радова** Националне службе за запошљавање ангажована је особа чији је опис посла да ради PR (односе са јавношћу) односно да пружи подршку руководству установе у промоцији породичног смештаја (хранитељства) као облика заштите деце без адекватног родитељског стараања, путем друштвених мрежа, уређивањем веб сајта и писањем стручних текстова за медије, на период од 4 месеца (мај-септембар, 2016.).

По уговору о привременим и повременим пословима ангажована је једна особа у периоду од 14.11.2016. до 30.12.2016.године. По уговору о ауторском делу, ангажовано је једно лице, за потребе пројекта, на истраживачким пословима, у периоду од 23.11.2016. до 22.12.2016. године. Такође, једна особа ангажована је по уговору о стручном оспособљавању на период од 01.11.2016. до 31.10.2017. године. Једна студенткиња Факултета за правне и пословне студије Др Лазар Вркатић обављала је студентску праксу у Центру од октобра-децембра, 2016. године.

У Центру су током и 2016. године радила два Тима за процену опште подобности за хранитељство, који се формално састоје од три стручна радника (психолог, педагог и социјални радник) који

паралелно врше интервјуе и увид у постојање стандарда за породични смештај код кандидата који су поднели захтев да постану хранитељи.

Такође, током 2016. године радила су четири Тима за обуку будућих хранитеља који се састоје од по два тренера који су прошли акредитовани програм, тренинг за тренере, „Сигурним кораком до хранитељства“ и поседују потврду Републичког завода за социјалну заштиту.

У сарадњи са упутним центрима за социјални рад, задатак стручних радника је током извештајног периода био, да предлажу хранитељску породицу према карактеристикама детета/младе особе и да учествују у избору хранитељске породице за конкретно дете/младу особу.

Поред тога, запослени су континуирано пратили и вршили увид у остваривање сврхе хранитељства. Учествовали су у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге. Вршили су додатне обуке хранитеља у складу са правилником о хранитељству. Учествовали су у пројектним активностима и у изради смерница за развој иновативних услуга у систему социјалне заштите. Такође, кроз процес неговања система целоживотног учења током извештајног периода запослени су учествовали на конференцијама, семинарима и округлим столовима.

Обзиром да још увек није усвојен нови правилник о хранитељству којим ће бити регулисани задаци и обавезе запослених у Центру приликом усвојења, у претходној години, тј.једногодишњем извештајном периоду, Центар није пружао ову услугу. Ову услугу ће Центар почети да пружа чим буде постојао законски оквир који ће уређивати ову област. Међутим, Центар је у партнерском договору са центрима за социјални рад на територији коју покрива реализовао две едукације кандидата за усвојење у периоду од 21-23.6.2016. године за **6 усвојитељских парова** (2 породице из Општине Житиште, 2 из Општине Стара Пазова, 1 породица из Новог Сада и 1 породица из Новог Бечеја) и од 22-24.11.2016. године за **7 усвојитељских парова** (3 породице из Зрењанина, 1 породица из Бачког Петровца, 1 породица из Шида, 1 породица из Старе Пазове и 1 породица из Новог Сада).

Такође, током 2016. године, настављено је са формирањем библиотеке стручне литературе која је за сада врло скромна.

#### ***Планови за развој нових услуга:***

У 2016. години, Центар је реализовао једногодишњи пројекат, који је упућен у 2015. години Градској управи за дечију и социјалну заштиту Града Новог Сада, кроз Програм унапређења социјалне заштите. Градска управа за дечију и социјалну заштиту Града Новог Сада одобрила је **3.360.000,00 динара** за реализацију овог пројекта. Један део средстава намењен је реализацији пројектних активности у делу развијања „**Саветодавно-терапијских услуга за децу на хранитељству Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад**“. Циљ овог програма био је развој услуга које развијају систем подршке породици у кризи и детету у њој, као и подизање компетенција биолошких и хранитељских породица за бригу о деци. Део средстава из пројекта, према уговору који је између Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада и Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад потписан дана 25.02.2016. године био је намењен обезбеђивању неопходних материјалних ресурса за даљи развој установе (набавка 1 возила, 1 лап топ рачунара и 1 пројектора).

УНИЦЕФ је дана 28.04.2016. године одобрио Центру средства у износу од 260.000,00 динара за реализацију пројекта „Јачање капацитета и промоција Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад“. Рок за реализацију пројекта био је 30.09.2016. године. Одобрена средства су утрошена за штампање и промоцију Стратешког плана. Такође, одштампана су и два промотвна рол банера.

Током јуна, 2016. је успостављен договор са Центром за социјални рад Града Новог Сада и Дечијим селом „Др.Милорад Павловић“, као и Градском управом за дечију и социјалну заштиту Града Новог Сада око заједничког аплицирања за ЕУ средства кроз пројекат. У складу са инструкцијама Делегације ЕУ, у току 2016. године послата су два концепт Пројекта – један у ком је Центар носилац, а ЦСР партнер, и други у ком је Дечије село носилац, а Центар партнер.. До тренутка писања овог Извештаја, нису добијени резултати конкурса.

### 3.2.ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

#### *Капацитети установе за пружање услуга кроз људске ресурсе*

У 2016. години у Центру је запослено 13 радника на неодређено време. Од тог броја запослено је 8 стручних радника/це (2 социјална радника, 2 психолога и 4 педагога), 1 правник на месту секретара установе, 1 економисткиња на месту шефице рачуноводства, 1 административна радница, 1 возач и 1 спремачица.

У оквиру категорије стручних радника/ца запослена је једна социјална радница на месту супервизорке, једна педагошкиња на месту реализаторке едукативних програма, један правник на месту секретара Центра.

На месту саветника/ца за хранитељство запослени су два психолога, једна социјална радница и три педагошкиње.

На одређено време је запослена само директорка Центра, мастер пословне психологије, на мандатни период у трајању од четири године, од 1.јула, 2015. године.

У односу на све запослене, у току 2016. године укупно је било запослено десет жена (77%) и три мушкарца (23%).

Ради успешнијег обављања посла, у Центру су током 2015. године оформљени стручни тимови:

- Интерни тим за пријем захтева и смештај нових корисника породичног смештаја који чине три стручна радника;
- Интерни тим за поступање у случају насиља над корисницима на породичном смештају који чине три стручна радника;
- Интерни тим за процену опште подобности хранитељских породица – два тима која чине по три стручна радника;
- Интерни тим за обуку потенцијалних хранитеља – три тима која чине два стручна радника/тренера.

### 3.3. ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

Запослени у Центру за породични смештај су лиценцирани стручни радници у систему социјалне заштите у Комори социјалне заштите. Сви запослени су у обавези да похађају акредитоване и друге обуке, како би одржали лиценцу и развијали се у стручном раду.

У 2016. години, системску породичну терапију похађала су 4 запослена сарадника. Један сарадник похађао је едукативно-психотерапијски курс из трансакционе анализе, напредни ниво. Два сарадника похађала су едукативни курс из рационално-емоционалне и когнитивно-бихејвиоралне терапије. Средства за реализацију ових терапијских едукација обезбеђена су кроз пројекат који финансира Градска управа за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада. Сви запослени су похађали и друге тренинге/семинаре/обуке, од којих је већина бесплатна јер се трудимо и користимо сваку прилику за едукацију која не захтева издвајање финансијских средстава од стране наше установе. За неке обуке које смо сматрали значајним за наше запослене, обезбеђена су финансијска средства.

| Датум:         | Назив обуке/тренинга:                                                                |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| 28.03-31.03.   | Копаонички дани јавних набавки                                                       |
| 09.,16.,23.04. | Рад са младима са изазовима у понашању                                               |
| 20.04.2016.    | Промоција смерница за сродничко хранитељство                                         |
| 18.05.2016.    | Примена смерница за сродничко хранитељство                                           |
| 22.05.-25.05.  | Новине и примена општих и финансијских прописа у јавном и приватном сектору          |
| 03.06.         | Примена смерница за повремени породични смештај                                      |
| 10.06.         | Примена смерница за повремени породични смештај                                      |
| 22.06.         | Обука за практичан рад на порталу централног регистра обавезног социјалног осигурања |
| 26.09.         | Едукација без провере знања „План контаката“                                         |
| 03.10.         | Обука за коришћење инвентара личности ПАИ                                            |
| 12.12.-17.12.  | Копаоничка школа природног права                                                     |

Поред ових обука, стручни радници и директорка су били укључени у узраду смерница за сродничко и повремено хранитељство и присуствовали су свим значајним округлим столовима и скуповима који су се дешавали у области социјалне заштите на нивоу Републике Србије.

#### Потребе за едукацијом у установи

Како би се стручни рад Центра даље унапређивао, запосленима у њему биће потребне неке од следећих едукација: Прајд - програм за хранитеље и усвојитеље, Родитељи на други начин - програм обуке професионалаца за групни радионичарски рад са потенцијалним усвојитељима, методологија извођења обуке, тренинг за тренерске вештине и вештине јавног наступа, превенција синдрома сагоревања код професионалаца у социјалној заштити, тренинг из области васпитања деце.

Такође, предвиђен је за наредну годину наставак обуке запослених из системске породичне системске психотерапије, трансакционе анализе и рационално-емоционалне и когнитивно-бихејвиоралне терапије. Један запослени ће похађати тренинг за тренере, који ће бесплатно обезбедити организација Фемилилеб Србија.

### 3.4. САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА

**Сарадња и квалитет сарадње установе са релевантним установама и организацијама у локалној заједници, у Републици, као и контакти са донаторима:**

У току извештајног периода, Центар је успео да оствари значајну сарадњу са свим локалним и регионалним актерима у области социјалне заштите. Континуирано је добра сарадња од почетка рада установе са свим центрима за социјални рад који се налазе у окрузима које покрива Центар и шире, као и са свим центрима за породични смештај и усвојење.

Значајна сарадња је остварена са локалном самоуправном, односно, са представницима Градске управе за социјалну и дечију заштиту града Новог Сада, кроз пројекат који је већ поменут, а отпочео је реализацију јануара, 2016. године.

У оквиру реализације овог пројекта, у складу са планом реализоване су следеће активности:

#### 1. Спровођење саветодавно терапијских и социјално едукативних услуга за децу на хранитељству:

ЛОКАЦИЈА: Сала Центра за социјални рад, Змај Огњена Вука 13, Нови Сад

| Р.Б.    | Датум        | Назив                                                    | Бр. учесника |
|---------|--------------|----------------------------------------------------------|--------------|
| 1.      | 23. 06. 2016 | Уводна радионица за децу/младе на хранитељству           | 19           |
| 2.      | 13.10.2016.  | Јачање самопоуздања и самопоштовања                      | 11           |
| 3.      | 27.10.2016.  | Учење учења                                              | 9            |
| 4.      | 03.11.2016.  | Интегрисање претходних животних искустава у причу о себи | 10           |
| Укупно: |              |                                                          | 49           |

#### 2. Подршка породици која има децу или одрасле на хранитељству и биолошкој породици:

ЛОКАЦИЈА: Сала Центра за социјални рад, Змај Огњена Вука 13, Нови Сад

| Р.Б. | Датум         | Назив                                                                                                                                                                                                             | Бр. учесника |
|------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1.   | 30. 03. 2016  | Идентитет детета - помоћ детету да овлада претходним искуствима и у облицих их у кохерентну причу неопходну за успостављање животног континуитета                                                                 | 15           |
| 2.   | 21. 04. 2016  | Вештине родитељства                                                                                                                                                                                               | 18           |
| 3.   | 26. 04. 2016. | Значај очувања породичних веза детета на смештају                                                                                                                                                                 | 9            |
| 4.   | 18. 05. 2016. | Подршка детету на породичном смештају                                                                                                                                                                             | 7            |
| 5.   | 15. 06. 2016. | Овладавање губицима и припрема за промену - превенирање и припрема за превладавање сепарационим кризама као предуслов за даљи несметан развој детета, односно, предуслов даље подобности за бављење хранитељством | 9            |
| 6.   | 29.06.2016.   | Адолесценти-изазови васпитања у адолесценцији, комуникација са адолесцентима, самопоштовање, изградња позитивне слике о себи                                                                                      | 14           |
| 7.   | 27.07.2016.   | Потребе и права детета                                                                                                                                                                                            | 20           |
| 8.   | 07.09.2016.   | Припрема за полазак у школу                                                                                                                                                                                       | 5            |
| 9.   | 28.09.2016.   | Васпитање деце-обликовање и промена понашања, како користити дисциплину за одгајање деце, изазови васпитања                                                                                                       | 16           |
| 10.  | 04.10.2016.   | Подршка деци са сметњама у развоју-разумевање права деце, савремени правци у образовању                                                                                                                           | 10           |

|         |             |                                                                       |     |
|---------|-------------|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| 11.     | 26.10.2016. | Припрема и оснаживање деце за осамостаљивање                          | 11  |
| 12.     | 13.12.2016. | Изазови дигиталних комуникација и заштита деце од насиља на интернету | 14  |
| Укупно: |             |                                                                       | 148 |

### 3. Јачање компетенција професионалаца

ЛОКАЦИЈА: Сала Дечјег села, Сремска Каменица

| Р.Б.    | Датум         | Назив                                                                                           | Бр. учесника |
|---------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1.      | 19. 04. 2016. | ОКРУГЛИ СТО: „Подршка хранитељству у заједници“ - из угла образовног система                    | 33           |
| 2.      | 10. 05. 2016. | ОКРУГЛИ СТО: „Подршка хранитељству у заједници“ - из угла здравственог система                  | 21           |
| 3.      | 16.09.2016.   | ОКРУГЛИ СТО: „Подршка хранитељству у заједници“ – из угла цивилног сектора                      | 41           |
| 4.      | 07.12.1016.   | ОКРУГЛИ СТО: „Подршка хранитељству у заједници“ – из угла спортских друштава и установа културе | 12           |
| 5.      | 07.12.1016.   | ОКРУГЛИ СТО: „Подршка хранитељству у заједници“ – из угла бизнис сектора и НСЗ                  | 12           |
| Укупно: |               |                                                                                                 | 119          |

Поред наведених радионица, реализовано је **5 округлих столова**, на којима је било присутно укупно **119 професионалаца**, како је планом активности предвиђено, под називом Подршка хранитељству у заједници. Први округли сто био је 19. априла и односио се на подршку хранитељству у заједници из угла образовног система, а други је био 10. маја, и односио на систем здравства. Трећи округли сто био је 16. септембра и односио се на цивилни сектор. Четврти и пети округли сто одржани су 07. децембра и односили су се на спортска друштва и установе културе и бизнис сектор.

Сви округли столови организовани су са циљем да се унапреди квалитет услуге породичног смештаја и да се унапреди квалитет живота деце и младих на смештају, као и да се мање предрасуде према хранитељству као облику заштите деце и младих. Један од циљева је међусекторска сарадња и сензибилизација професионалаца из других система, као и подизање њихових компетенција за рад са децом и хранитељима.

Такође, у оквиру реализације овог Пројекта, у склопу његове друге компоненте реализовано је и истраживање на тему: „Задовољство и унапређење сарадње Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад са хранитељским породицама“. Истраживање је доступно на веб сајту установе <http://www.cpsuns.rs/multimedia/file/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%98%20%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0%202016.pdf>. Такође, скраћена верзија истраживања упућена је ка стручном часопису Глас центара, и очекујемо да буде објављена почетком 2017. године.

У оквиру треће компоненте „Јачање компетенција професионалаца“ реализоване су обуке професионалаца запослених у Центру, а обезбеђена је база података која ће допринети побољшању вршења делатности Центра кроз бржи и лакши приступ потребним информацијама. База података ће бити усклађена са базом коју користи Центар из Београда, јер је лиценца коју смо

добили бесплатна, а средствима градског пројекта плаћено је прилагођавање базе и њено одржавање.

Са Министарством рада, запошљавања, борака и социјална питања, Центар има развијену сарадњу. У складу са описом посла, Министарство је у првој половини године контактирало Центар ради успостављања сарадње на пројектима који се односе на подршку младима који напуштају систем социјалне заштите и излазе из хранитељства кроз пројекат социјалне инклузије за младе без родитељског старања „**Буди свој**“ који релизују у партнерству Министарство рада, запошљавања, борака и социјалних питања и Војвођанска банка.

Пројекат за циљ има да младе без родитељског старања учини видљивијима за друштво у целини. Циљ је да они буду део фокуса и интересовања како послодаваца, друштвено одговорних компанија, челника универзитета, тако и представника владе Републике Србије ради системског унапређивања њиховог положаја након напуштања система социјалне заштите. С обзиром да се ради о младима без родитељског старања, неопходно је иницирање и успостављање нове друштвене климе и препознавање потребе осамостаљивања на адекватан начин. На начин који ће им обезбедити економску независност и самоодрживост таквог система, те смањити могућност да поново постану корисници социјалних услуга након изласка из система социјалне заштите. Циљ је, дакле, да се кроз едукативни део пројекта (тренинзи, пракса, стипендије) оснажи ова група младих да што спремнији и образованији закораче у свет одраслих. Затим да се стимулише запошљавање, а пре свега самозапошљавање, које уз адекватно планирање, подршку и менторство пружа могућност потпуног осамостаљивања.

У оквиру пројекта Буди свој млади без родитељског старања развијају своје пуне потенцијале савладавајући и усвајајући низ вештина, које за циљ имају оснаживање и припрему за процес осамостаљивања. Кроз едукативни део пројекта полазници уче како да развију социјалне вештине, вештине мишљења, комуникационе способности, презентационе вештине, тимски рад, као и спремности промене сопствених ставова, дружења, те консеквентно и понашања. Центар за породични смештај и усвојење је у партнерству са Центром за социјални рад идентификовао младе који су на породичном смештају и који су мотивисани да се укључе у реализацију овог пројекта.

Такође, са Министарством је током 2016. године успостављена сарадња поводом могућег запошљавања у ТРИВИТ-у, као и око донације намирница деци која су гојазна или имају одређене здравствене потешкоће због којих им је неопходна дијетална исхрана.

Са Покрајинским заводом за социјалну заштиту остварена је сарадња на реализацији пројекта „Развој сродничког хранитељства, подељене бриге за децу са сметњама у развоју и културно компетентне праксе у социјалном раду“, а у оквиру ширег пројекта „Унапређење права детета кроз јачање система правосуђа и социјалне заштите“ који финансира ЕУ, а реализују у партнерству Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство правде и УНИЦЕФ. Одлична сарадња је остварена и са УНИЦЕФ-ом, који је Центру обезбедио средства за штампу и промоцију Стратешког плана.

Након израде стратешког плана за чију штампу је средства обезбедио УНИЦЕФ одржане су четири његове промоције:

- Дана 20.09.2016. године, на састанку Новосадске мреже за децу „НСМЕДЕ“;
- 26.09.2016. године одржана је промоција Стратешког плана и други годишњи радни састанак са директорима и стручним радницима центара за социјални рад из Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског округа;
- 29.09.2016. године одржана је промоција Стратешког плана Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад другим Центрима за породични смештај и усвојење из Србије.
- Такође, Стратешки план је промовисан и на конференцији „Подршка хранитељству у заједници“ одржаној у Бачкој Паланци 04.11.2016. године.



Фотографија са промоције Стратешког плана и другог годишњег радног састанка са директорима и стручним радницима центара за социјални рад из Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског округа;

Поред тога, изузетна сарадња је остварена и са осталим заинтересованим странама као што су здравствене установе и образовне институције на локалном нивоу, друге установе социјалне заштите и медији.

Потписана су 3 протокола о сарадњи током 2016. године и то са:

- **Филозофским факултетом,**
- **Високом школом здравства и социјалног рада Свете Елизабете,**
- **истурено одељење Мартин Лутер у Бачком Петровац и**
- **Факултетом за правне и пословне студије др Лазар Вркатић.**
- 

Сарадња ће бити базирана на заједничком научном и истраживачком раду, као и подршци студентима ове три установе да реализују стручну праксу.



Фотографије са потписивања протокола о сарадњи са Филозофским факултетом и Факултетом за правне и пословне студије;

У марту, 2016. године Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад и Центар за социјални рад града Новог Сада, примили су донацију коју је припремила Сбер банка Србија. Донација се састојала од 60 улазница за популарну представу „Маша и Медвед - Кутија среће“. Донација је намењена деци без адекватног родитељског старања, узраста од 3 до 9 година са територије Новог Сада, Беочина, Сремских Карловаца и Петроварадина. Многа од ове деце која су на породичном смештају по први пут имају прилику да погледају једну овакву представу, исто као и њихови вршњаци из Суботице, Ниша и Крагујевца.

У октобру 2016. градска организација Црвеног крста Новог Сада донирала је хигијенске пакете и пелене за децу на породичном смештају. Укупно је подељено 50 пакета са хигијенским средствима намењеним девојчицама, а за бебе на породичном смештају обезбеђене су пелене.

Ротари клуб Нови Сад је у октобру месецу, након презентације рада Центра на редовном састанку Ротари клуба Алма Монс Нови Сад, донирао средства за брендирање два службена возила Центра. Такође, у наредној години очекујемо подршку Ротари клуба за унапређење квалитета живота деце на породичном смештају.

Педагошко психолошки центар Пепсиланд омогућио је бесплатно укључивање једног детета из хранитељске породице у психодрамске радионице. Плеј Центар Нови Сад омогућио је укључивање два детета у преограм „Бебе у бојама“, „Играм се и стварам“ и „Нећу да бригам хоћу да се играм“. Такође, Плеј Центар је омогућио и учешће једне хранитељске породице у радионицама „Нађи ме у бојама“ на тему емоционалне писмености и развоја самопоштовања. Програм укључује паралелан рад са децом и њиховим родитељима. Са Фамилилаб Србија успостављена је сарадња и обезбеђена могућност укључивања једног стручног радника бесплатно на едукацију коју ова организација планира да организује у току 2017. године.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад промовисао је своје активности на Сајму социјалних услуга који је одржан 2. новембра 2016. године у Београду. На штанду Центра, сви присутни су имали прилику да се упознају са нашим радом, да добију промотивни материјал и примерак Стратешког плана.

Дана 04.11.2016. године у Бачкој Паланци одржана је конференција „Подршка хранитељству у заједници“ која је имала за циљ унапређење квалитета услуге породичног смештаја у Бачкој Паланци и живота деце која су у хранитељским породицама. Конференцији су присуствовали професионалци из система социјалне заштите, образовања, здравства, удружења грађана и други који су у свакодневном контакту са децом из хранитељских породица.



*Фотографије са конференције „Подршка хранитељству у заједници“ у Бачкој Паланци*

Поводом **Међународног дана превенције злостављања и занемаривања деце** који се обележава 19. новембра и **Међународног дана детета** који се обележава 20. новембра, Центар је организовао трибину на тему „Изазови дигиталних комуникација и заштита деце од насиља на интернету“. Догађај је организован у петак, 18. новембра 2016. године у просторијама Центра за социјални рад Нови Сад. Трибини је, поред хранитеља, деце и младих, присуствовала и заменица покрајинског секретара за социјалну политику, демографију и равноправност полова др Милка Будаков.



Фотографија са предавања на Филозофском факултету

Дана 15.12.2016.године одржано је предавање у просторијама Филозофског факултета за студенте психологије. Предавање је одржано са циљем да се студенти поред теоријског знања које су стекли на предавањима упознају са практичним изазовима у хранитељству и тиме стекну свеобухватну слику услуге породичног смештаја у систему социјалне заштите.

У отвореном амфитеатру Спенса 16. децембра 2016. године, одржан је дечји програм и додела пакетића у склопу хуманитарне акције "Деца деци на дар", у организацији студената Факултета за менаџмент (ФАМ) из Сремских Карловаца. Пакетићи су подељени деци која бораве у хранитељским породицама на територијама општина Нови Сад, Беочин и Сремски Карловци, као и штићеницима Сигурне дечије куће из Новог Сада и Дечијег села из Сремске Каменице.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је 22.12.2016. организовао доделу пакетића за децу која су смештена у хранитељским породицама, а које је донирала Немачка организација АДРА у оквиру пројекта „Деца помажу деци“. Центар је добио 140 пакетића које је поделио деци са територија Новог Сада, Беочина, Петроварадина, Сремских Карловаца и општине Бачка Паланка.

У оквиру акције „Сбербанк деци“, Сбербанк Србија донирала је 160 пакетића Центру за породични смештај и усвојење Нови Сад, намењених деци на хранитељству. Пакетићи су деци уручени 22. децембра уз пригодан програм, односно, дечију представу студија Жељко Веселко. Након представе сва деца су имала прилике да добију слатки пакетић и да се сликају са Деда Мразом, а затим, заједно са запосленима из Сбербанк, оките јелку.



Фотографије са доделе пакетића уз подршку Сбер банке



Доделу пакетића одржану 22.12.2016. године подржали су и радионице колача „Sisters cupcakes“ и „Kitch and chic“ које су донирале колаче за децу, затим продавнице „Eol balloon“ и „Ribbons“ које су донирале балоне, „Бакер плус“ који је донирао мафине и пецива, Минаква је обезбедила воду и сокове, а цвећара „Саманта“ се побринула за украсе и јелку.

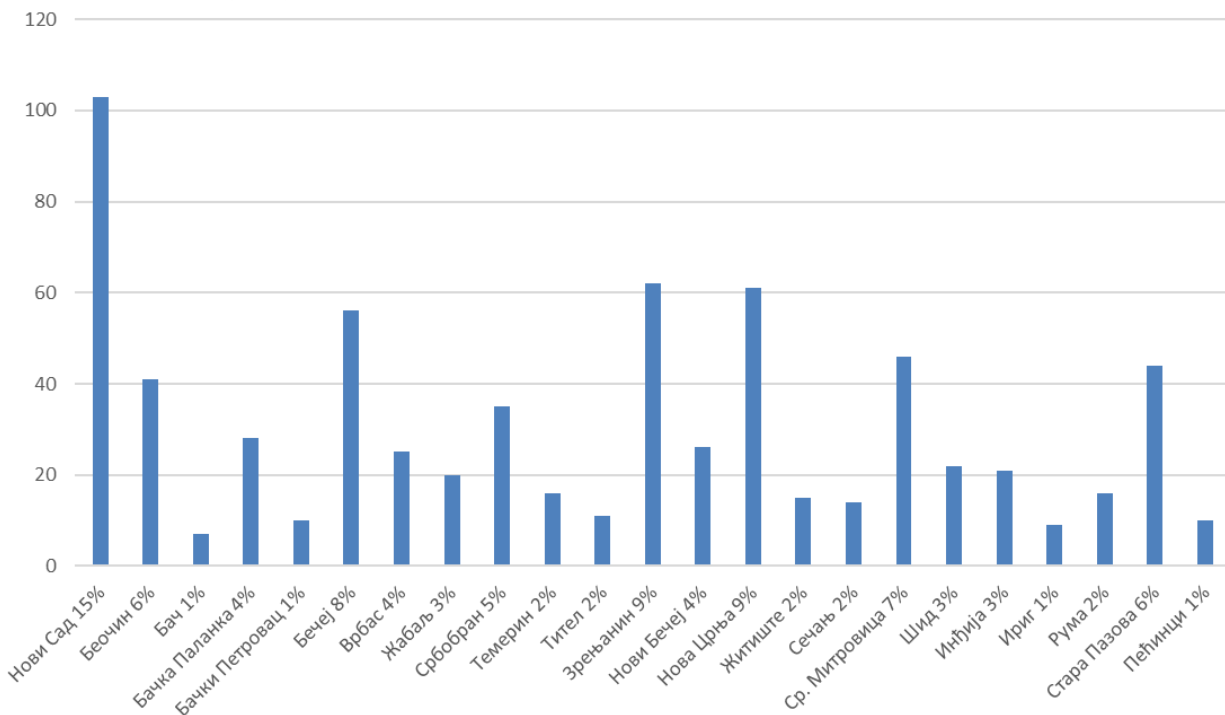
Током 2016. настављена је одлична сарадња са Дечјим селом. Сви већи састанци и скупови су одржани у сали Дечјег Села. Простор за обуке и састанке су поред Дечјег села уступали су нам и ЦСР Нови Сад, ЦСР Србобран, Геронтолошки центар Бечеј, локална самоуправа Беоцин, Културни центар Града Зрењанина, ЦСР Житиште, општина Врбас, ЦСР Стара Пазова, Црвени крст Шид.

#### 4.ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГА

Током септембра, 2016. Године стручни радници Центра су урадили истраживање о броју хранитељских породица и корисника услуге породичног смештаја.

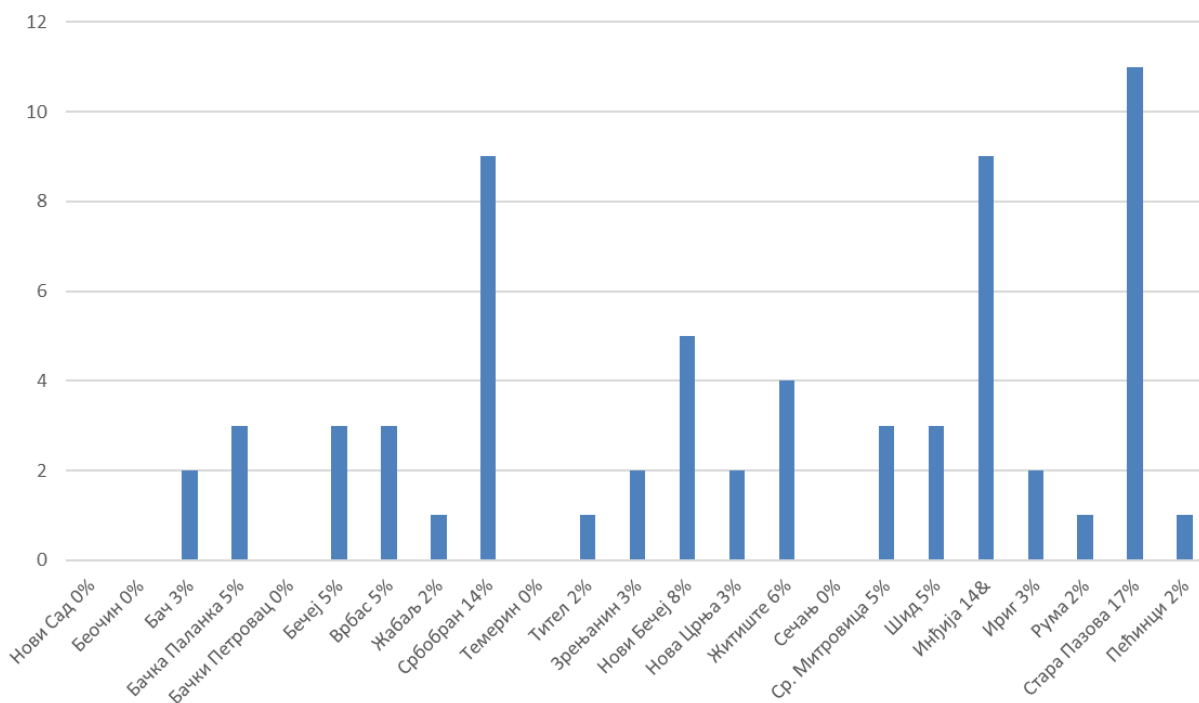
Породични смештај за децу је у 2016. години у Јужнобачком, Сремском и Средњобанатском округу пружало 698 породица.

### Број ХП са децом по општинама: 698



Поред овог броја породица, 65 породица пружала је услугу породичног смештаја за одрасле.

## Број ХП - одрасли/стари по општинама: 65



Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад, у складу са својим надлежностима и расположивим ресурсима, настојао је да развија породични смештај како би сваком детету које не може да живи у својој породици приближио могућност одрастања у породичном окружењу. Породични смештај развијан је кроз унапређење квалитета бриге о деци, подизање хранитељских компетенција и стручно усавршавање професионалаца.

Током 2016. године, на евиденцији Центра се налазило 213 хранитељских породица, од којих је у 181 (85%) породице био реализован породични смештај. На евиденцији Центра закључно са 31. 12. 2016. смештај је реализован у 174 породица 29 хранитељских породица је слободно

| Број хранитељских породица на евиденцији ЦПСУ Нови Сад за град Нови Сад и општине Петроварадин, Беочин, Сремски Карловци и Бачка Паланка на дан 31.12.2016. |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Број активних хранитељских породица које имају на смештају децу и младе                                                                                     | 174 |
| Број празних хранитељских породица које немају на смештају децу и младе                                                                                     | 29  |
| Укупно                                                                                                                                                      | 203 |

Значајан податак је да од 181 хранитељске породице, 64 (35%) спадају у категорију сродничког хранитељства.

| <b>Сродничке хранитељске породице и породице блиских особа код којих су деца и млади на смештају</b> |                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Сродство</b>                                                                                      | <b>Број ХП</b> |
| Баба и деда                                                                                          | 31             |
| Ујак, стриц, тетка                                                                                   | 16             |
| Брат, сестра                                                                                         | 0              |
| Близука пријатељ породице детета (кумови)                                                            | 1              |
| Супружник крвног сродника                                                                            | 2              |
| Остало                                                                                               | 14             |
| <b>Укупно</b>                                                                                        | <b>64</b>      |

Према месту становања значајан број породица (49%) живи у градској средини.

| <b>Хранитељске породице за децу и младе према месту становања у току 2015. године</b> |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Град                                                                                  | 89         |
| Остало                                                                                | 92         |
| <b>Укупно</b>                                                                         | <b>181</b> |

У складу са Правилником о хранитељству, стручни радници у Центру реализују едукативни рад са хранитељима. Едукације су организоване за све хранитељске породице са територије града Новог Сада и општина Петроварадин, Сремски Карловци и Беочин.

| <b>Број хранитељских породица са потврдом о подобности за бављење хранитељством које су похађале едукативне програме (редовне, годишње програме обуке) у 2016. години</b> |                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Назив програма</b>                                                                                                                                                     | <b>Број ХП</b> |
| Отворена врата хранитељству                                                                                                                                               | 132            |

Током 2016. године Центар је реализовао 30 нових смештаја у хранитељске породице. Нереализованих захтева за смештај било је 127, а за 3 деце се ради на проналажењу хранитељских породица.

Тешкоће које су препознате у реализацији нових смештаја деце/младих особа су: недовољно познавање карактеристика и капацитета слободних хранитељских породица јер су процену њихове опште подобности радили центри за социјални рад у периоду пре почетка рада Центра.

Значајно је нагласити да се код хранитељских породица уочава благи пораст спремности за смештај деце са развојним и здравственим тешкоћама, односно отвореност за специјализовано хранитељство. Када се ради о деци са проблемима у понашању и даље недостају породице које би биле спремне да прихвате ову врсту изазова у хранитељској улози. Такође, недовољан је број породица спремних на ургентан смештај деце и младих.

Изазови са којима се Центар суочавао у извештајном периоду везани су за одређен број сродничких породичних смештаја. У тим породицама се уочава нижи степен испуњености стандарда о

хранитељству. То се посебно односи на стандарде стамбеног простора и материјале услове у којима породице живе.

Хранитељи су имали прилике да одабру теме које ће похађати током 2017. године, у оквиру активности „Отворена врата хранитељству“ која се одржавају у Новом Саду и Беочину. Урађено је мало испитивање потреба за едукацијама, а хранитељима су понуђене следеће теме: 1. Ја као хранитељ и ја као родитељ- како искуство родитељства доприноси/омета искуство хранитељства (добити од раније родитељске улоге за улогу хранитеља); 2. Проблеми деце у успостављању контакта са хранитељем (како ранија искуства бриге и старања о детету утичу на његове капацитете за успостављање односа са хранитељем и ослањање на његову подршку); 3. „Браћа и сестре“–однос биолошке деце у породици и деце на смештају; 4. Значај и начин укључивања деце на смештају у предшколску установу; 5.Изазови у сарадњи хранитеља и васпитача; 6.Прихватање дијагнозе хроничне болести/развојне сметње детета: кључни чинилац квалитета бриге о деци са сметњама у развоју; 7.Развој самосталности код деце: када су презаштићени, а када превише самостални?; и 8.Шта значи квалитетна брига о детету?. Ово истраживање је урађено како би се што адекватније одговорило на потреба хранитеља за едукацијама.

## 5.КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА

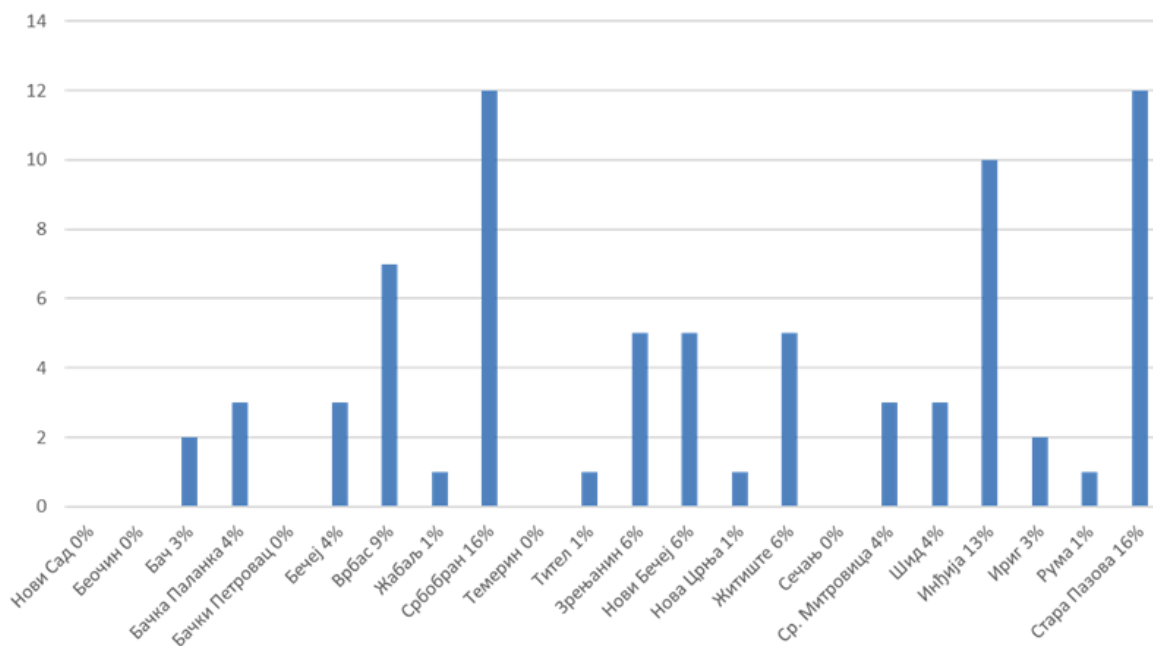
### 5.1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА НА ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ

Према истраживању спроведеном у септембру 2016. године, укупно је, у окрузима за које је надлежан Центар 1050 деце/младих особа користило услугу породичног смештаја.



Такође је, за исте округе, услугу породичног смештаја за одрасле користило 77 одраслих лица.

## Одрасли/стари на породичном смештају по општинама:77



Структура корисника, тј. деце на породичном смештају за општине које је Центар преузео, односно, за територију града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин, Сремски Карловци и Бачка Паланка са приградским насељима, према полу и узрасту, дата је у табели испод:

| Број деце и младих на породичном смештају у 2016. години према старости и полу |                |                  |                     |                |                  |                     |                |                  |                     |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------|---------------------|----------------|------------------|---------------------|----------------|------------------|---------------------|
| Узраст                                                                         | М              |                  |                     | Ж              |                  |                     | Укупно         |                  |                     |
|                                                                                | Укупно у 2016. | Смештени у 2016. | На дан 31.12. 2016. | Укупно у 2016. | Смештени у 2016. | На дан 31.12. 2016. | Укупно у 2016. | Смештени у 2016. | На дан 31.12. 2016. |
| 0 – 2                                                                          | 10             | 5                | 9                   | 13             | 7                | 13                  | 23             | 12               | 22                  |
| 3 – 5                                                                          | 13             | 2                | 13                  | 18             | 4                | 18                  | 31             | 6                | 31                  |
| 6 - 14                                                                         | 59             | 3                | 61                  | 55             | 6                | 56                  | 114            | 9                | 114                 |
| 15 – 17                                                                        | 10             | 1                | 9                   | 32             | 2                | 32                  | 42             | 3                | 41                  |
| 18 - 25                                                                        | 18             | 0                | 15                  | 20             | 0                | 16                  | 38             | 0                | 31                  |
| <b>Укупно</b>                                                                  | <b>110</b>     | <b>11</b>        | <b>107</b>          | <b>138</b>     | <b>19</b>        | <b>135</b>          | <b>248</b>     | <b>30</b>        | <b>239</b>          |

Центар је током 2016. године директно радио са породицама које пружају услугу породичног смештаја и током тог периода пружао је подршку за 181 хранитељских породица, у којима је смештено 248 деце и младих.

| Поређење броја и узрасне структуре корисника у 2015. и 2016. години |                |                  |                     |                |                  |                     |
|---------------------------------------------------------------------|----------------|------------------|---------------------|----------------|------------------|---------------------|
| Узраст                                                              | 2015.          |                  |                     | 2016.          |                  |                     |
|                                                                     | Укупно у 2015. | Смештени у 2015. | На дан 31.12. 2015. | Укупно у 2016. | Смештени у 2016. | На дан 31.12. 2016. |
| 0 – 2                                                               | 16             | 1                | 16                  | 23             | 12               | 22                  |
| 3 – 5                                                               | 23             | 0                | 23                  | 31             | 6                | 31                  |
| 6 - 14                                                              | 89             | 2                | 89                  | 114            | 9                | 114                 |
| 15 – 17                                                             | 21             | 1                | 21                  | 42             | 3                | 41                  |
| 18 - 25                                                             | 28             | 0                | 26                  | 38             | 0                | 31                  |
| Укупно                                                              | 177            | 4                | 175                 | 248            | 30               | 239                 |

Током 2016. године, у односу на 2015. годину, повећао се број деце на смештају за 71.

Током 2016. године смештено је 30 нове деце које прати наш Центар.

## 5.2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИМ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА И ФЛУКТУАЦИЈА КОРИСНИКА

У извештајном периоду 19 породица је добило општу подобност за бављење хранитељством. У поступку процене опште подобности за хранитељство налази се 15 породица, а поновну процену подобности прошло је 70 хранитељских породица.

На евиденцији се налазе 29 слободних хранитељских породица. У току је поступак пред центром за социјални рад признавања права на породични смештај деце у 3 хранитељске породице које су добиле општу подобност за хранитељство.

Дванаест особа су престале да користе услугу породичног смештаја, према одлуци надлежног ЦСР. Једна хранитељска породица није успела да задовољи потребе детета услед промена у психо-физичком стању детета, 5 младих се осамосталио, 2 детета су усвојена а о 2 детета су хранитељи неадекватно бринули.

Од укупног броја деце/младих особа на смештају 48 (20%) има развојне или здравствене сметње. Од тог броја, 10 остварују увећану накнаду за издржавање, док 12 примају увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

Тренутно је на школовању 179 особа (74%). Од тог броја њих 3 (1%) су студенти више или високе школе. У току 2016. једна особа је напустила средњу школу.

До дана 31.12.2016. године, 145 особа (60%) корисника породичног смештаја је остваривало контакте са биолошким сродницима, док 97 (40%) нема никакве контакте из разлога непоштовања плана контаката од стране биолошког сродника, постојања судске забране или немања живих биолошких сродника.

Развијен је нови облик породичног смештаја, најпре као део пројекта, а потом и као услуга – повремене породични смештај. У Новом Саду, 8 хантељских породица се бави овим видом породичног смештаја. Уslugом је обухваћено 11 деце са сметњама у развоју и њихове породице.

У извештајном периоду Центар није радио усвојења. Разлог је чињеница да још увек није усвојен нови правилник о хранитељству којим ће бити регулисани задаци и обавезе запослених у Центру приликом усвојења. Ову услугу ће Центар почети да пружа чим буде постојао законски оквир који ће уређивати ову област.

## 6. СТРУЧНИ РАД

Саветници за хранитељство и супервизор су током 2016. године континуирано пратили испуњеност стандарда у хранитељству. Такође, континуирано су пружали подршку породицама у општини Нови Сад, Петроварадин, Сремски Карловци, Беочин и Бачка Паланка. Обухваћено је **181 хранитељских породица и 248 деце на породичном смештају**. У фебруару и августу 2016. године урађени су извештаји о функционисању корисника и ханитељских породица и достављени су надлежним центрима за социјлни рад. Саветници за хранитељство су пружали подршку свакој хранитељској породици саветодавним радом у кућној посети, на организованим састанцима са хранитељима, разговорима у центру за породични смештај и путем телефонских разговора. У поменутом периоду, саветници за хранитељство су обавили **559 кућних посета**.

У складу са важећим Правилником о хранитељству, хранитељске породице су обавезне да похађају 10 часова едукације годишње са циљем јачања својих компетенција. Центар је спроводио континуирани едукативни рад са хранитељима кроз „Отворена врата хранитељства“ динамиком једном месечно од 17 до 20 часова, сваке последње среде у месецу у Новом Саду, а сваког последњег четвртка у месецу у Беочину. У Новом Саду је ова активност реализована за породице из Сремских Карловаца и Новог Сада, а у Беочину се едукације реализују за хранитеље из те општине. На крају 2015. године, Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је реализовао испитивање потреба хранитељских породица за едукацијама на специфичне теме. На основу резултата, направљен је план едукација за сваки месец 2016 године, те је на сваком састанку реализован је један едукативни блок. Током 2016. године, а закључно са 31.12.2016. године, Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је реализовао укупно **18 радионица од тога 9 за хранитељске породице са територије Новог Сада и 9 за хранитељске породице са територије Беочина**. Теме радионица које су до сада реализоване су:

| Тема:                                                         | Укупан број присутних хранитеља: |
|---------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| „Стрес менаџмент“ (успешно савладавање стреса)                | 14                               |
| „Минимални стандарди за дете у хранитељској породици“         | 49                               |
| „Губици“                                                      | 53                               |
| „Идентитет детета“                                            | 52                               |
| „Васпитање деце и промене облика понашања“                    | 32                               |
| „Учење учења“.                                                | 48                               |
| Стицање вештина конструктивне комуникације са децом и младима | 28                               |
| Припрема и оснаживање деце за осамостаљивање                  | 34                               |
| Превенција злоупотребе психоактивних супстанци                | 38                               |

Све наведене едукације реализовали су стручни радници Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад изузев теме „Васпитање деце и промене облика понашања“ коју је реализовала колегица из Центра за породични смештај из Београда. За едукације у термину „Отворених врата“ влада велико интересовање хранитељских породица. Током едукација, рад је радионицарског типа, интерактивног карактера, те су едукације врло погодне за размену искустава хранитеља и надоградњу њихових вештина.

Саветници за хранитељство, реализаторка едукативних програма и спурвизор радили су као едукатори на реализацији Програма припреме за хрнитеље за територију коју покрива Центар за породични смештај и усвојење. Обуке су реализоване у Новом Саду (3 обуке), Бечеју, Србобрану, Зрењанину, Врбасу, Старој Пазови, Житишту и Шиду и то следећом динамиком:

| Р.Б. | Група<br>(према ЦСР)                           | Место<br>одржавања | Месец одржавања |    |   |    |   |    | Планирани број<br>породица за обуку | Породице које су<br>завршиле обуку |
|------|------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|----|---|----|-------------------------------------|------------------------------------|
|      |                                                |                    | III             | IV | V | VI | X | XI |                                     |                                    |
| 1.   | Нови Сад, Беочин,<br>Рума, Темерин             | Нови Сад           | x               | x  |   |    |   |    | 14                                  | 14                                 |
| 2.   | Ириг, Б.Паланка,<br>Инђија, Жабал              | Нови Сад           | x               | x  |   |    |   |    | 14                                  | 14                                 |
| 3.   | Бечеј, Нови Бечеј                              | Бечеј              | x               | x  |   |    |   |    | 13                                  | 9                                  |
| 4.   | Србобран                                       | Србобран           |                 |    | x | x  |   |    | 10                                  | 10                                 |
| 5.   | Нови Сад, Беочин,<br>Темерин, Бачка<br>Паланка | Нови Сад           |                 |    | x | x  |   |    | 14                                  | 14                                 |
| 6.   | Зрењанин, Сечањ                                | Зрењанин           |                 |    | x | x  |   |    | 10                                  | 8                                  |
| 7.   | Шид                                            | Шид                |                 |    |   |    | x | x  | 17                                  | 17                                 |
| 8.   | Стара Пазова,<br>Сремска<br>Митровица          | Стара<br>Пазова    |                 |    |   |    | x | x  | 14                                  | 13                                 |
| 9.   | Врбас                                          | Врбас              |                 |    |   |    | x | x  | 19                                  | 19                                 |
| 10.  | Житиште и Нова<br>Црња                         | Житиште            |                 |    |   |    | x | x  | 25                                  | 25                                 |
|      |                                                |                    |                 |    |   |    |   |    | <b>УКУПНО:</b>                      | <b>143</b>                         |

Обуку је прошло укупно **143 породица у току 10 обука, које су реализоване у 3 циклуса**. Ресурси хранитељских породица и даље нису довољни у односу на број деце која чекају смештај и број захтева за смештај. Недостатак ресурса изражен је у односу на специјализоване хранитељске породице и потребу да се обезбеди смештај за децу која имају поремећај понашања.

Током 2016. године, реализоване су два „Програма припреме за усвојитеље“. Обуке су трајале у периоду од од 21-23. јуна и 22 - 24. новембра. Програму припреме за усвојитеље присуствовало је укупно **13 усвојитељских породица**, са територија општина Нови Сад, Житиште, Стара Пазова и Нови Бечеј и реализовао се у просторијама Дечјег села "Др Милорад Павловић" у Сремској Каменици. Програм садржи 6 тематских целина и има за циљ да будући усвојитељи стекну потребна знања и вештине како би што боље одговорили на потребе детета које ће усвојити.

Током 2016. године завршене су Смернице за сродничко хранитељство и Смернице за повремени породични смештај у оквиру пројекта који Покрајински завод за социјалну заштиту реализује у партнерству са УНИЦЕФ-ом: „Развој сродничког хранитељства, подељене бриге за децу са сметњама у развоју и културно компетентне праксе у социјалном раду“, а у оквиру ширег пројекта „Унапређење права детета кроз јачање система правосуђа и социјалне заштите“ који финансира ЕУ, а реализују у партнерству Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство правде и УНИЦЕФ. У писању смерница учествовала су два запослена из установе. У циљу поромоције смерница и нове услуге узето је активно учешће у реализацији стручних скупова (инструктажа) који су били намењени центрима за социјални рад из Војводине. На стручним скуповима сви стручни радници су били укључени у четири термина 10.05.2016. и 18.05.2016. за сродничко хранитељство, а 03.06.2016. и 10.06.2016. за повремени породични смештај.

Рад на подизању стручних компетенција професионалаца је континуиран. Саветници су добијали подршку супервизора у циљу оснаживања у раду са хранитељским породицама, децом и младима. Такође, 09.02. 2016. је била последња едукација са Добрилом Грујић директорком ЦПСУ БГ на тему „Изазови у раду саветника за хранитељство и супервизора“. У едукацију су били укључени сви саветници, едукатор и супервизор из Центра.

Сарадња са центрима за социјални рад је као што смо већ наводили у овом извештају била континуирана због повезаности делатности. Најчешћа сарадња је била са ЦСР Нови Сад и одељењем у Беочину, као и ЦСР Бачка Паланка. Организовани су по потреби састанци са директором, правником, руководиоцем службе за заштиту деце и младих и водитељима случаја у циљу унапређења сарадње, заједничког планирања заштите и решавања актуелних послова и тешкоћа у заштити деце и младих.

Саветници за хранитељство су у током 2016. године пружали подршку свакој хранитељској породици саветодавним радом у кућној посети, на организованим састанцима са хранитељима, разговорима у центру за породични смештај и путем телефонских разговора.

Током 2016. године Центар је наставио са активним учешћем у раду мреже „НС МЕДЕ“ – мреже за подршку деци. Чланови мреже су сви релевантни пружаоци услуга за децу на нивоу града Новог Сада. Мрежа је међусекторског карактера. Такође, Центар се придружио раду Мреже МОДС (Мрежа организација за децу Србије) и у наредном периоду очекујемо активније учешће. Центар је у 2016. години постао чланица ФИЦЕ Србија (Удружења стручњака за подршку деци и породици).

Тешкоће са којима су се запослени у Центру сусретали су првенствено биле везане за недовољан број запослених стручних радника и велику територијалну надлежност установе. Број хранитељских породица и корисника породичног смештаја није усклађен са бројем запослених стручних радника што битно отежава и утиче на организацију рада у установи и квалитет пружене подршке и надзора у хранитељским породицама.

#### *Насиље над корисницима*

У извештајном периоду имамо евидентиран један случај насиља над корисницима породичног смештаја, који је процесуиран од стране Тима за пријаву насиља који је оформљен у Центру, у складу са Законом и процедуре реаговања у таквим ситуацијама.

## 7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је током 2016. године, урадио максимум у односу на број и структуру запослених, расположиве материјалне ресурсе, као и у односу на реалне околности које су и даље актуелне, а о којима смо у овом Извештају говорили, попут актуелне Уредбе о поступку за прибављање сагласности и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Центар се и даље активно труди да се број запослених повећа и да се достигну стандарди како би се пропорционално повећавао обухват корисника у региону за који је Центар основан.

У складу са тим, као и у договору са Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Програм рада Центра за 2017. годину ће обухватити предлог даљег регионалног преузимања корисника.

Поред буџетских средстава, Центар се активно труди да обезбеди додатна средства за унапређење рада Установе и побољшање услова рада, као и за квалитетније услуге намењене корисницима.

Посебан значај и током 2016. године дат је промоцији Центра и остваривању нове сарадње са различитим заинтересованим странама, са свим релеватним актерима, како би се стручним радницима олакшао рад и допринело да се рад одвија најбоље могуће у датим околностима. Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је сада установа препозната како на националном, тако и на покрајинском и локалном нивоу (у региону за који смо основани), од свих релеватних актера. У наредном периоду надамо се развијању ове сарадње и свакако успостављању нових квалитетних односа са заинтересованим странама за рад и развој Центра.

Значајно за крај овог Извештаја за 2016. годину, као прву званичну годину рада Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, је истаћи високу мотивацију руководства и запослених у Центру, да се Центар и даље развија као високо стручна и професионална Установа, која пружа квалитетне услуге у складу са стандардима својим корисницима.

Ивана Копривица  
директорка